

Na osnovu člana 33. stav 1. Zakona o mernim jedinicama i merilima ("Službeni list SFRJ", br. 9/84), direktor Saveznog zavoda za mere i dragocene metale daje

M E T R O L O Š K O · U P U T S T V O

za pregled merila mase - vage za merenje vozila u pokretu

1. OPŠTE ODREDBE

- 1.1. Ovim metrološkim uputstvom proisuje se način pregleda merila mase - vage za merenje (šinskih i drumskih) vozila u pokretu (u daljem tekstu: vage), kojim se utvrđuje da li vage ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom o metrološkim uslovima za merila mase - vage za merenje vozila u pokretu ("Službeni list SFRJ", br. 33/84).
- 1.2. Ovo metrološko uputstvo označava se skraćeno oznakom MUP.M-(3,4)/2.
- 1.3. Pri pregledu vaga moraju se poštovati i odredbe Pravilnika o načinu na koji područne organizacione jedinice Saveznog zavoda za mere i dragocene metale za kontrolu mera i dragocenih metala vrše pregled merila ("Službeni list SFRJ", br. 26/84).

2. OPREMA ZA PREGLED

- 2.1. Radni etaloni
Radni etaloni su tegovi najmanje klase tačnosti M_1 .
- 2.2. Vučni voz od najmanje 10 vagona (za šinske vage) različitih dužina i opterećenja po mogućstvu od 2/5 do 4/5 Max merenja vage.
- 2.3. Kamioni od najmanje 5 komada (za drumske vage) različitih dužina i opterećenja po mogućstvu od 2/5 do 4/5 Max merenja vage.

3. NAČIN PREGLEDA

Pregled vage obuhvata:

- 1) spoljašnji pregled;
- 2) proveru rada;
- 3) statičko ispitivanje;
- 4) ispitivanje vozila u pokretu - dinamičko ispitivanje.

- 3.1. Spoljašnji pregled (čl. 8, 9, 10, 13, 14, 15. navedenog pravilnika).
 - 3.1.1. Pregled natpisa i oznaka i sastavnih elemenata prema odgovarajućem rešenju o odobrenju tipa.
 - 3.1.2. Proveriti da li je vrednost podeljka izražena u obliku $1 \cdot 10^n$, $2 \cdot 10^n$ i $5 \cdot 10^n$, gde je n ceo broj pozitivan, negativan ili jednak nuli.
- 3.2. Provera rada
 - 3.2.1. Proveriti ispravnost uredjaja za kontrolu brzine kretanja vozila, koja ne sme biti veća od 10 km/h (član 11. navedenog pravilnika).
 - 3.2.2. Proveriti način merenja vozila, koja se smeju meriti jedino pri vučenju (član 12. navedenog pravilnika).
- 3.3. Statičko ispitivanje
 - 3.3.1. Opterećenje sa tegovima i pogodnim vozilom vrši se kao ispitivanje vaga sa neautomatskim funkcionisanjem (statičko ispitivanje), a granice dopuštenih grešaka date su u čl. 17, 18, 19, 20, 21, 23. i 24. navedenog pravilnika.
- 3.4. Ispitivanje vozila u pokretu
 - 3.4.1. Ispitivanje nepovezanih šinskih vozila i drumskih vozila u pokretu vrši se na taj način što se 5 do 10 vozila raznih masa i dužina prethodno tačno statički izmere i ta se njihova masa uzme kao tačna. Merenje se može vršiti na nekoj drugoj vagi ili na ovoj, pošto se ona prethodno statički ispita.

Ovako pripremljeni vagoni odnosno vozila propuštaju se preko vage da se dobije najmanje 50 pokazivanja ili štampanja njihove mase, vodeći računa da brzina

kretanja vozila preko vage odgovara zahtevima proizvođača. Svi dobijeni rezultati moraju biti u granicama propisanim u članu 25. Pravilnika.

- 3.4.2. Ispitivanje povezanih šinskih vozila u pokretu vrši se na taj način što se najmanje 10 vozila raznih masa i dužina prethodno otkvačeni tačno statički izmere i ta se njihova masa uzme kao tačna.

Merenje se može vršiti na nekoj drugoj vagi ili na ovoj pošto se ona prethodno statički ispita.

Ovako pripremljena kompozicija vagona prevozi se vučenjem preko vage brzinom od 10 dm/h, tj. da brzina kretanja odgovara zahtevima proizvođača.

Ovo se ponovi deset puta i u zavisnosti od toga da li se vrši merenje cele kompozicije ili pojedinačnih šinskih vozila (vagona) moraju biti ispunjeni uslovi iz člana 26. ili 27. ovog pravilnika.

Ukoliko se vrši kontrola osovinskog opterećenja vozila mora biti ispunjen uslov iz člana 28. ovog pravilnika.

Usled neravnomernog kretanja vagona dolazi ponekad i do sustizanja i sudaranja pojedinih odbojnika, kao i nepredvidjenih oscilacija vagona tako da se pojedina merenja istog vagona znatno razlikuju od propisane tačnosti pa se ova pojava može smatrati normalnom ako se ovo desi na dva vagona pri merenju do 50 vagona i greška ta dva vagona ne iznosi više od 1%.

- 3.4.3. Ispitivanje povezanih šinskih vozila sa tečnim teretom. Ispituju se vagoni - cisterne potpuno prazne i sasvim napunjene jer se na taj način normalno vrši merenje.

- 3.4.5. Ispitivanje merila vrši se na mestu postavljenja vage i treba da sadrži sve elemente na koje se nailazi pri normalnoj upotrebi.

4. ZAVRŠNA ODREDBA

- 4.1. Ovo uputstvo stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Glasniku" Saveznog zavoda za mere i dragocene metale.

Br. 0404-124|1

D I R E K T O R,
Milisav Vojičić, s.r.